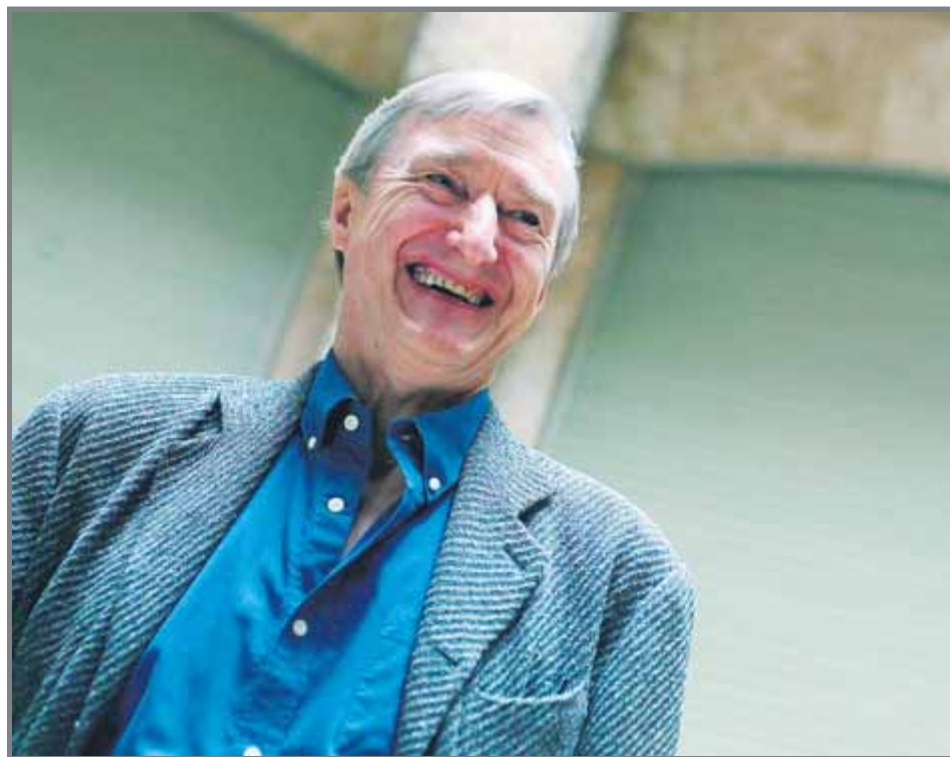

Julian Barnes
reflexiona sobre la
relació de l'artista
amb el poder
QUIM PUIG

L'art contra el soroll del poder

A qui pertany l'art? Al creador? Al públic? Als dirigents o mecenes que en faciliten la difusió? La visió i el moment històric han anat canviant i ens condicionen la resposta. El socialisme soviètic va fer miques l'ideal romàntic de situar l'artista en el centre de l'acció. Malgrat tot, sembla encertat compartir que "l'art és el murmur de la història que se sent per sobre del temps", tal com afirma Julian Barnes –un dels autors britànics més imprescindibles– a *El soroll del temps*, una biografia novel·lada sobre el compositor rus Dmitri Xostakòvitx que aborda la influència del poder en la creació i en la trajectòria vital d'un artista tan genial com contradictori, que va optar per esgrimir la seva música contra el totalitarisme.

Barnes estructura *El soroll del temps* com un monòleg interior escrit en tercera persona per subratllar les estratègies de supervivència de Xostakòvitx davant la piconadora ideològica de Stalin a costa de perdre bona part de la dignitat. Planteja també Barnes la batalla del

creador per defensar la pròpia obra i qüestiona si és més fàcil morir com un heroi o viure com un covard.

La narració s'atura en tres moments de la biografia de Xostakòvitx: el primer, amb un inici ficcionat, al replà de casa seva, fumant-se un cigarret, amb l'abric posat i la maleta. El músic espera que la policia el vingui a buscar i intenta evitar que li passi res a la dona i la filla. El *Pravda* havia denigrat l'òpera *Lady Macbeth de Mtsensk* dos dies després que Stalin n'hagués vist una representació, i diuen que ell mateix va escriure'n l'editorial per les moltes errades que tenia. El segon episodi parteix de l'atac de les autoritats al presumpte formalisme de la música de Xostakòvitx i, el tercer,

és un viatge a Nova York com a membre de la delegació soviètica a un congrés cultural, que el compositor va intentar evitar, encara que al final acaba claudicant. El monòleg interior ens revela un home que ha viscut amb por tota la vida i sent com el terror va estrenyent el cercle fins asfixiar-lo.

Com a *El lloro de Flaubert*, Barnes reformula i fa variacions sobre moments de la vida d'un artista, aleshores l'autor de *Madame Bovary* aquí un Xostakòvitx humiliat, a través d'un engranatge literari que recorda els que fa servir el francès Jean Echenoz a *Córrer* i *Ravel* i que ens endinsa en el cap de Xostakòvitx per fer-nos entendre com i per què s'acaba sotmetent. *

**EL SOROLL
DEL TEMPS**
Julian Barnes

Traducció:
Alexandre Gombau
Editorial: Angle
Barcelona, 2016
Pàgines: 208
Preu: 16,90 euros

NOVEL·LA LLUÍS LLORT

Han trigat, però Edicions de 1984 han publicat el segon títol de la col·lecció *Propera parada*, després de *Diari del tot verídic d'un indi a mitja jornada*, de Sherman Alexie, a finals del 2014. En aquesta ocasió, *Xaval gras es menja el món* també és una novel·la que arriba amb l'aval de diversos premis, tot i ser el debut de la seva autora, Kelly Louise Going (Rhinebeck, Nova York, 1973), que després ha publicat un parell de novel·les més i mitja dotzena de llibres il·lustrats.

Tot i que la col·lecció és de l'anomenat *crossover*, és a dir, per a lectors joves i també per a adults, és una novel·la tant o més atractiva per a adults com per a joves. Poc importa, en qualsevol cas, perquè té virtuts de sobres per encaixar amb un per-

Els extrems es complementen

centatge ampli de lectors, que se sentiran atrets, o no, pels personatges i la trama seguint uns gustos literaris personals i no pas per l'edat.

El protagonista és Troy Billings, un noi de Nova York que té 17 anys, fa 186 centímetres d'alçada i pesa 135 quilos. És gras i suat i carregat de complexos. Ell ens explica la història en primera persona. La seva

mare va morir fa 9 anys i viu amb el seu pare, militar tot just jubilat, i un germà un parell d'anys més petit. En Troy està a punt de suïcidar-se llençant-se al metro quan un noi dos anys més gran, Curt MacCrae, el convenç perquè no ho faci.

Així comença la relació entre tots dos joves, pal de paller de l'obra. Curt havia anat a l'institut de Troy. És un sense sostre, autodestructiu (s'automedita; no és un drogoaddicte clàssic i tòpic), escardalenc, malaltís (probablement bipolar, si més no pels canvis d'humor), brut, però amb dues grans virtuts: és un bon guitarrista i té una capacitat de seducció molt alta. A l'institut era una mena de llegenda.

Curt recluta Troy perquè toqui la bateria a la seva banda (una banda de dos, tot

Jacob Wy